

KOMENTAR: KOSOVSKI LIDERI RIZIKUJU DA UGROZE EU NADANJA

Ignorisuci savete medjunarodne zajednice da u novu vladu posle Haradinaja ukljuci sve vaznije stranke, aktuelna koalicija ulazi u rizicnu igru visokih uloga.

Ove sedmice kosovska skupstina je i formalno glasala o izboru novog premijera, nakon sto je Ramus Haradinaj podeno ostavku na ovu funkciju zbog optuznice iz Haskog tribunala.

Na dan kada je podneo ostavku, Haradinaj je javno imenovao Bajrama Kosumija kao coveka koji treba da preuzme duznost i povede dalje "novu" vladu.

Od tada je postalo ocigledno da ce Haradinajeva volja biti izvrsena, jer njegove partijske kolege nemaju dovoljno hrabrosti da analiziraju da li je Kosumi zaista pravi covek za ovaj posao.

Tako kosovska skupstina nece uciniti nista osim sto ce potvrditi odluku koju je pre nekoliko sedmica doneo sam bivsi premijer.

Cineci tako, skupstina prihvata novog kapetana starog broda. Koliko daleko on moze stici ovim brodom, ostaje da se vidi.

Ocito je da po drugi put za nekoliko meseci kosovski lideri nisu ozbiljno uzeli u razmatranje preporuke medjunarodne zajednice za formiranje nove vlade. Pre tri meseca, medjunarodna zajednica i Evropska unija su jasno stavljali do znanja da bi preferirali siru koaliciju, s obzirom na to da ce ova godina biti kljucna, zbog verovatnog otpocinjaja pregovora o konacnom statusu.

Ideja je bila da samo sveobuhvatna, snazna, stabilna i efikasna vlada moze biti u stanju da izađe na kraj sa slozenim izazovima koji je cekaju u buducnosti.

Umesto toga, Demokratska liga Kosova, LDK, i Alijansa za buducnost Kosova, AAK, postupile su po svojoj volji i formirale uzu koaliciju, izostavljajuci dve velike stranke, Demokratsku partiju Kosova, PDK, i ORA, stranku Vetona Suroija.

Rezultirajuca koalicija LDK i AAK otisla je jos dalje imenujuci kao kandidata za premijera coveka koji se vec nalazio pod istragom tribunala u Hagu – sto je cinjenica koja je javnosti vec bila poznata u vreme kada je Haradinaj bio izabran.

I ponovo su medjunarodna zajednica i EU upozoravali lidere kosovskih institucija i stranaka da bi trebalo razmotriti druge kandidate, ali njihove glasove niko nije cuo.

Svi znaju sta se dogodilo tri meseca kasnije. U martu je objavljena optuznica protiv Haradinaja, cemu su usledile njegova ostavka i predaja Haskom tribunalu.

Zahvaljajuci njegovim hladnokrvnim reakcijama i zrelosti naroda stabilnost je sacuvana, cime su pobijene tvrdnje da bi moglo doci do izbijanja nasilja u slucaju podizanja optuznice protiv premijera.

Nastala situacija dala je kosovskim politickim liderima novu priliku da ozbiljnije razmisle o sastavu nove vlade.

Stav medjunarodne zajednice i EU bio je konzistentan sa pogledima koji su izneti tri meseca ranije. Ponovo su zatrazili siru koalicionu vladu.

Da bi se uverili da su lideri na Kosovu culi njihov glas, iz EU su poslali Havijera Solanu, Visokog predstavnika za spoljnu politiku i bezbednost, da licno prenese ovu poruku.

U isto vreme, i opozicione stranke Kosova su jos jednom zahtevale da se oformi sira koalicija. I njihova volja je ponovo ignorisana.

Oni koji donose odluke nisu uvazili nijednu od ovih preporuka, tvrdeci da je u interesu Kosova da na vlasti ostane stara, uza koalicija LDK-AAK.

Slepa zelja da sacuvaju svu vlast u svojim rukama preteгла je argumente da je doslo vreme za nacionalno jedinstvo.

Neki zvanicnici su branili koaliciju LDK-AAK govoreci da je ona rezultat "iskljucivo volje ukljucenih politickih stranaka" (drugim recima, nije nastala pod spoljnim pritiskom). To je tacno, ali ovi zvanicnici zaboravljaju da naglase sta se krije iza te "volje ukljucenih stranaka".

Analiticari su identifikovali nekoliko faktora. Jedan je bila zelja da se optuzbe koje su iznosene protiv Haradinaja odbiju tako sto ce on brzo i jednostavno biti imenovan za premijera. Oni koji su podrzavali takvu ideju nisu shvatali da to nece imati uticaja na Haski tribunal. Drugi je zelja ovih koalicionih stranaka da prigrabe za sebe sto veci deo nacionalnog "kolaca".

Kako stvari sada stoje, prvi razlog za odrzavanje koalicije vise ne postoji. Medjutim, drugi je i dalje aktuelan i na njemu pociva opstajanje koalicije.

Drugi skup argumenata u korist sadasnje koalicije jeste taj da se ministri u vladi osecaju sposobnim da nastave i bez Haradinajevog licnog prisustva.

Oni kao da ne razumeju da je kamen temeljac ove koalicije bio sam Haradinaj. Bez njegove mudrosti i smisla za vodjstvo, sama njihova snaga volje nece biti dovoljna. Najkomicniji argument koji su zvanicnici iz vlade do sada izneli u korist sadasnje koalicije pociva na poredjenjima koja vole da prave izmedju postignuca koalicije LDK-AAK i njenih prethodnika pod vodjstvom Bajrama Redzepija.

Covek se mora zapitati sta ze da kazu kada tvrde da je vlada LDK-AAK za tri meseca ucinila vise nego Redzepijeva vlada za tri godine.

Zapravo, napredak koji je zabelezen pod sirokom koalicionom vladom Bajrama Redzepija bio je fundamentalan za sve pozitivne dogadjaje koji su usledili.

Redzepijeva vlada je bila obuhvatna, ukljucivala je nekoliko srpskih predstavnika, otvorila je dijalog sa

Srbijom o praktičnim pitanjima, kao i interni dijalog sa Srbima na Kosovu.

Osnovala je sve radne grupe potrebne da se implementira plan o standardima i pripremila vremenski raspored za otpocinjanje pregovora o konacnom statusu. Zapravo, pripremila je teren za EU integracije.

Ako je neposredni cilj Kosova nezavisnost od Srbije, a krajnji cilj integracija u EU, onda bi Kosovare trebalo da zabrine to sto njihovi lideri pocinju da okreću ledja savetima koji dolaze od medjunarodne zajednice.

Uprkos tome, ova igra visokog rizika zapoceta pre tri meseca sada ulazi u drugi cin. Dok gradjani Kosova izgledaju zbunjeno, opozicija i medjunarodna zajednica ostaju samo pesimisticni posmatraci.

Cini se da samo oni koji ovu predstavu vode jos pokazuju entuzijazam za njen nastavak. "Bez uznemiravanja", kazu oni – samo sedite i uzivajte u predstavi. Bekim Collaku je vanredni profesor na katedri za politicke nauke na Univerzitetu u Pristini i bivsi politicki savetnik premijera Bajrama Redzepija.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-kosovski-lideri-rizikuju-da-ugroze-eu>